

GABRIELA ADAMEȘTEANU 1942-ben született, Bukarestben szerzett bölcsészdiplomát. 1975-ben jelent meg az első regénye. Pályája kezdetétől elismert regényíró, novelista, műfordító, szerkesztő, irodalomszervező, tevékeny, nyitott közéleti személyiség. 1991-től éveken át a Társadalmi Dialógusért Csoport 22 című lapjának főszerkesztője. Műveit csaknem minden európai nyelvre lefordították. Regényei közül a *Találkozás (Întâlnirea)* és *Az elveszett délelőtt (Dimineața pierdută)* magyarul is megjelent. Életműsorozatát a Polirom Kiadó gondozza.

Tavaly jelent meg *Futó viszony* című regénye, a kortárs román irodalom legújabb jelentős alkotása. A politikát és a történelmet nem a nagy tablószerű eseményeken keresztül ábrázolja, hanem rejtett, szabad szemmel láthatatlan útjait mutatja meg, és azt a folyamatot, ahogy alattomosan beépül az emberek magánéletébe, az egyének legintimebb mindennapi valóságába és átlépi a rendszerváltások határait. Letiția Arcan férjes asszony, de titkos szerelmi viszonyt folytat egyik munkatársával, Sorin Olaruval. Az együtt töltött idő – a Sorin barátjától kölcsönzött lakótelepi lakásban, hetente egyszer – értelmet és boldogságot ad a pár életének, ideiglenes titkos viszonyuk két évtizeden át tart az örökösen kilátástalan jelenben, miközben fegyelmезetten élík nyilvános értelmiségi életüket a Bukarest közepén álló, a Lomonoszov egyetem mintájára épült, vörös csillagos Ház ötödik emeletén működő kommunista intézetben. Az intézet a kommunista propaganda bürokratikus hivatala, ahol jó káderlappal rendelkező egyetemi lektor férje révén Letiția dolgozik – írói ambíciókat táplálva –, de odaadás nélkül végzi fantáziátlan munkáját, miközben titokban Sorinnal randevúzik; a férfi számára viszont az Intézet karrierrel, előrejutással és külföldi ösztöndíjjal kecsegtető biztonságos állást jelent. A kizárólag nappali megvilágításban zajló, látszólag egyszerű szerelmet és kiegyensúlyozott szexuális viszonyt, amikor nincsenek együtt – hiszen hetente csak egyszer-kétszer találkozhatnak – kérdések, indokolt és alaptalan gyanúsítgatások, dilemmák, gyötrelmek terhelik. A regény ideje a 60–70 évek, de Adameșteanu nem titkolja, hogy a mából pillant vissza arra a korra, Sorin és Letiția családjainak olykor hézagos, más-kor egymásba gabalyodó történeteire, de a háború előtti, titkolt múltjára is. A következtetések levonását az olvasóra bízza. Közvetlen, megértő és ironikus hangon, finoman és aprólékosan ábrázolt számtalan személyes sorsban – főleg a Branea és az Olaru családok sorsában – mutatja meg a huszadik század gubancos román történelmét. A vörös csillagos Ház, az előtte álló hatalmas Lenin szoborral, a regény történetének legfontosabb helyszíne, a kommunizmus karkai szimbólumaként ma is Bukarestre vetíti komor árnyékát.

Kosztá Gabriella